

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платиться з гори.

PRACIA

Prudentopolis —:— Parana

Ми України до спону
 В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

ПОЗІР!

Українці в Бразилії уважайте, що дня 7-8-9 липня з'їзд український в Дорізоні. Для того кожда оселя повинна зійтись, та вибрати делегата на сей з'їзд. Делегата вибрати потреба свідомого Українця.

Світла і тіни.

Я об'їхав на протязі трьох місяців майже усі українські оселі в Парані і в Санта Катаріні, пізнав, не тільки матеріальні, соціальні і культурні відносини нашої еміграції в Бразилії, але й спосіб думання, настрої і змагання, як поодиноких осіб, так і загалу.

Поки поділюся з читачами моїми вражіннями, не можу на цьому місці не подякувати, як цілому нашому загалови, так і зокрема поодиноким моїм прихильникам і приятелям за щире прийняття, яке найшов я по усіх оселях, і мушу заявити, що почувуюся усім зобов'язаним, та що гарне до мене відношення з'являється переїшло всякі мої сподівання. У сім відношенню до мене я відчитую, не тільки нашу відому рису гостинності, але й горяче привязання нашої еміграції до рідної країни й до рідної справи. І мушу признати, що це привязання мене

приймаючи для нашого Уряду сі змінити, перепоєні потом мільрейси. І я бачив, що найбільше давали найбільшій, бо вони ділилися з Урядом останнім, коли багатші, в порівнянню з бідаками, давали тільки незначний відсоток свого майна, а тим і їх позичка не була для них получена з жертвою.

На жаль бачив я і друге: бачив, як не один вислухав мого оповідання про Голгофту рідного краю, зітхнув навіть щиро, та та після скінчених зборів відходив байдужим і в найблищій венді кінчив збори, топлячи свій патріотизм у чарці. Таких було найбільше. І невимовно гірко було дивитися на тих людей і жаль було їх самих. Бо і яку можуть вони найти розраду оєтут між чужими, коли їх серця зледеніли на плач рідної країни і коли вони одну батьківщину загубили а другої найти не могли? І як будуть вони почувати себе

ме тепер найвідповідніша. Саме почалися збори герви і найбільшій може спромогтися на якийсь гріш. А з другого боку потреба найпекучійша, бо як виходить з заяв англійського прем'єра в парламенті, на генуенській конференції, перед нашою делегацією, і з таких же заяв представників Франції, Італії, Америки та з голосів преси, наша справа зовсім назрела і довше з нею зволікати не вдасться. І саме під сю хвилю наш Уряд муєть докласти всіх можливих старань, щоб перебороти диявольські штучки і митарства нашого ворога і його змагання протиставити таку саму зорганізовану акцію у всіх краях зах. Європи. А до цього потрібні матеріальні засоби, яких наш Уряд немає ні звідки.

І тому комітети для позички Націон. Оборони муєть розвинути горячкову діяльність під сю хвилю: вони не можуть чекаги аж хтось змилується і принесе до них якого мільрейса — вони муєть іти від хати до хати, і до тих, що вже позичку підписали, і до тих, що дотепер свого обов'язку не виповнили, і довести до того, щоб не найшовся ніодин Українець в Бразилії, який не станув би одним збитим фронтом до боротьби з нашим ворогом, до боротьби легкої і безкровної.

Коби так сі що відтворюється

рав подібну позичку в Бразилії між польськими емігрантами; і тоді не один бідний кольоніст жертвував не раз по кілька контів. Найвища сума, яку виказує наша позичка, зложена окремими особами, чи інституціями, сягає висоти 500\$000.

І ми дивуємося, що Поляки мають свою державу, а наша й досі мучиться в кайданах!

П. Карманський.

Німецькі соціялісти про большевиків.

Видатний провідник німецьких соціялістів посол Вельс, учасник берлінської конференції трох інтернаціоналів, склав цими днями звіт перед партійними товаришами про висліди тої конференції. Ось де-які найцікавіші місця з того звіту.

»Перше ніж остаточно вирішити питання про спільну працю з третім інтернаціоналом, треба-ж нарешті злати собі справу, чи є для світового робітництва рація так вже побиватися за тим, щоб у Росії залишався нинішній большевицький державний лад. Цей бо лад є нічим иньшим як безпосереднім продовженням царського, й світова революція Троцького йде протиставляючи

нашому загалови, так і зокрем поодиноким моїм прихильникам і приятелям за щире прийняття, яке найшов я по усіх оселях, і мушу заявити, що почувуюся усім зобов'язаним, та що гарне до мене відношення загалу перейшло всякі мої сподівання. Усім відношенням до мене я відчитую, не тільки нашу відому рису гостинності, але й горяче привязання нашої еміграції до рідної країни й до рідної справи. І мушу признати, що це привязання мене незвичайно мило вразило, бо ніде ні в рідному краю, ні на еміграції, не найшов я його таким великим, як ось тут, в цих бразилійських лісах. Я пережив на протязі отсих трьох місяців одно урочисте свято, національний празник.

Та на самому святі не скінчилося. Я бачив, як не один бідак вивязував з вузлика останні мільрейси і приносив їх в жертву рідній справі і признаюся, що я відчував не раз докори в совісті,

я після скінчення і після байдужим і в найблищій венді кінчив збори, топлячи свій патріотизм у чарці. Таких було найбільше. І невимовно гірко було дивитися на тих людей і жалю було їх самих. Бо і яку можуть вони найти розраду ось тут між чужими, коли їх серця зледеніли на плач рідної країни і коли вони одну батьківщину загубили а другої найти не могли? І як будуть вони почувати себе перед власною совістю на випадок, що наша скатована країна скине з себе кайдани, а ще більше, коли сі кайдани вростуться в наші руки на довгі віки? В першій випадку вони не будуть мати права звати себе синами України, а в другому випадку мусять вважати себе її катами, бо своєю байдужністю допомогли нашому ворогові доконати нашу батьківщину.

Та пора свій гріх поправити і свій святий обов'язок виконати ще не минула, навпаки вона са-

них якого мільреуса — вони мусятьти від хати до хати, і до сих, що вже позичку підписали, і до тих, що дотепер свого обов'язку не виконали, і довести до того, щоб не найшовся ні один Українець в Бразилії, який не станув би одним збитим фронтом до боротьби з нашим ворогом, до боротьби легкої і безкровної.

Колиб так сі, що відтягаються від свого обов'язку, побачили хоч сотну частину цих добровільних жертв і мук, які переносить наш край вже осьмий рік, щоб тільки зберігти свою честь і добути своїм нападкам кращу долю, то вони гидилисяб самі собою.

Не можна сказати точно, яку суму зібрали комітети позички до тепер, та можна певно сказати, що ся сума така дрібна, що прямо ніяково оголошувати її в пресі і давати нашим ворогам привіг до насмішок.

Недавно польський уряд зби-

шити питання про спільну працю з третім інтернаціоналом, треба-ж нарешті здати собі справу, чи є для світового робітництва рація так вже побиватися за тим, щоб у Росії залишався нинішній большевицький державний лад. Цей бо лад є нічим іншим як безпосереднім продовженням царського, й світова революція Троцького йде простісенько дорогою царату.

»Так звана перемога світової революції означати-ме не що інше, як те, що Росія зробить Німеччину операційною базою проти заходу. Ми дістанемо тоді до свого краю червону армію з окупацією, етапами, реквизиціями та іншими «мілітарними необхідностями».

Цілий третій інтернаціонал є ніщо інше як пропагандний апарат російської держави, що підтримує під фальшивим іменем «комуністичної партії» свої філіялі

Лит. др. Чайківський

Козацька помста

Оповідання з козацької старовини

(Дальше).

— Щож, Остапе, добре тобі тут? — питає Карпо?

— Добре. Воно так молоко не молоко з куклика, мов цуценя.

— Воно краще цуценяти, бо не кусає... А може б ти мені його подарував? — дрозився Карпо.

— Не дам. Попроси діда Охріма, він тобі дасть інше. Там ще багато є.

— А ти любиш діда Охріма?

— Люблю. Він обіцяв навчити мене стріляти медведя.

— А мене любиш?

— Тебе ні. Нащо ти мене забрав від мами? Я хочу до мами, — і хлопець став плакати.

Почув се дід Охрім:

— Остапе, ану ходи до мене щось тобі покажу. Хлопець побіг миттю до печери... Дід Охрім став його забавляти та заговорювати.

— Треба буде його тут залишити, каже Карпо до Максима. Здається, краще го місця не буде. Візьму його відсіла, маю такого, що їх ловить.

як підросте та зівсім забуде про колишнє.

— Я теж так гадаю. Тут і безпечно буде. Я справді не знаю безпечнішого місця. Воно неприступне, а ще народ уважає старого за характерника й чортівного кума.

— Я справді не вгадаю в котрий бік іти, щоб звідтіля вийти. Якийсь справді зачарований кут. Сьогодні поговорю з дідом. В мене трохи червінців в сіллі є, то лишу йому ма початок.

— Цікаво знати, хто він? Розумна людина, нічого казати. Як він тут гарно загосподарився. Усе має, чого душа забажа. Таких зімовників на цілій Україні нема.

— Про все розпитаємо потроху, може й довідаємося щось.

Козаки полягали під черешнею на ко- жухах.

Вийшов до них старий, ведучи за руку Остапа. Він щось говорив і сміявся з утіхи.

Я тобі спанку постолі зроблю, такі маленькі. В тих чобітках тобі тісно ходити, а босому небезпечно, бо тут гадюки трапляються; а вони кусають так, що вмерти можна.

— А які то гадюки?

— Пожди, колись покажу. Вони такі, мов мотузки, повзуть по землі так скоро, що тільки оком мигнеш. Та я тут

Старий став якось дивно свистати крізь зуби. Згодом вийшов з кущів борсук. Він самє держав у зубах гадюку, що вилася коло його спини й завзято кусала його грубу шерсть.

— Ось бачиш: се борсук, звір дикий, та я його освоїв, і він тепер мені в пригоді стає, бо гадюки ловить.

— А гадюки його не кусають?

— Кусають, та йому се не шкодить, так йому Бог дав.

Тимчасом борсук перекусив гадюку на двоє. Розкушені шматки стали скакати й витися. Борсук брав одну частку за другою й гриз смачно. Тоді присів на землі й дивився Охриму в очі.

— Пожди, голубе, молока дам. Ти за- служив се. Старий виніс в мисці молоко й подав борсукові.

— А можна його погладити? — питає хлопець.

— Тобі не можна. Він тебе ще не знає, то може вкуспити.

— Той дід справді якийсь знахор, говорив Максим Карпові. — Гляди, які чудасії виправляє.

— Ми ще побачимо, як він чортяку за роги поведе напувати — сміявся Карпо...

— А ходіть по обідати! — гукав Охрім.

Прійшли в печеру. На столі понаста-

ток людей вистарчило б. З миски парував смачний борщ з свинячим мясом, була смажена риба, печена дичина, медівник, хліб і великий збанок доброго меду.

Посідали за стіл, старий проказав молитву й перехрестив тричі страви.

— Тепер йкте на здоров'я й беріть що навгодно — я припрошувати не буду.

Малого взяв на коліна й дав йому срібну ложку. Хлопцеві дуже смакували ті страви. Не треба було й козаків дуже припрошувати.

Вони їли, аж за вухами лящали.

По обіді пішов старий за своїм ділом. Хлопчина побіг за ним, а ззаду бігло козлятко й два невідступні товариші — пси.

Козаки полягали під черешнею з люльками, поки не задримали.

По вечері полягали оиять під черешнею на траві. На колінах старого Охріма приліг хлопчина. Він не хотів іти спати в печеру. Старий постелив йому кожух овечий, а другим його прикрив. Хлопець узяв козлятко за шию та так і заснув.

— Слухай діду, — каже Карпо, — ти справно змієш з дітьми поводитися. Чи ти б не подержав при собі отсе хлопця, поки не підросте трохи? Бо справді не знаю, де його дінуги, а з дитиною мені ніяково возитися.

за кордоном. Большевики дурять цілий світ, кажучи замість «імперіалізму» — «світова революція», замість «російської великодержавності» — комуністична партія».

«Не наша отже річ — жертвувати своєю самостійністю інтересам російської нацональної політики. Ми будемо інтернаціонал на підвалинах рівноправності країн та їх народів. Тільки на цій засаді ми готові шукати об'єднання».

Польська марка а чи-стий папір.

Один англійський письменник, пишучи про клопоти Поляків зі спаданням вартости польської марки, подає таку подію:

Один селянин, що живе на передмістю одного більшого міста, задумав продати свій дім. За посередництвом одного знакомого дістав він оферту на пів мільона польських марок і по довшій торгіванню згодився на ціну. Зроблено устну угоду і потвердили її опісля у нотаря. Тимчасом властитель дому поговоривши дещо зі своїми знакомими, що розуміли більше від нього про хитку вартість польської марки, побачив, що він сам себе ошвабив. Він придумував різні способи, якби то збитися зі зробленого вже контракту, а нарешті каже свому купцеві: „Знаєте, я обертав наш уговор в своїй голові на всі боки і бачу, що я продав за тано. Дім варта багато більше. Але я не хочу скинутися з угоди. Я хочу лише одного: місто заплатити мені пів мільона паперових польських марок, дайте мені пів мільона аркушів білого паперу, і дім ваш. Згода?“ На се покупець каже: „А чорта лишого! Ви хочете від мене два рази більше, як умовилися передтим. Держи собі свій дім, ти старий шахраю!“ І нова угода розбилася, бо чистий папір варта два рази тільки, що видруковані на ньому польські марки.

Значить, нарік...

Франція згідна на скликання Найвищої Ради антанті, але під умовою, що вона збереться, щоб нараджуватися над усім і вся, тільки не над справою відшкодування Німеччини. Крім цього Франція хоче, щоб на найближшій засіданню Найвищої Ради антанті були не тільки представники держав антанті, але також представники Бельгії, Польщі, Чехії, Румунії і Югославії. (В такому складі Найвища Рада антанті оставалаб під цілковитою контролею Франції і взявши під розвагу справу української Галичини, запевнилаб Польщі не тільки довічне посідання цього краю, але надалаб Ляхам право „опікуватися“ не лиш цілою Україною по цей і той бік Дніпра, але навіть признала неоспориме право Польщі до українських кольоній на Зеленім Клині, в Америці Канаді і Бразилії. — Прим. Ред.)

Природно, на цім засіданню не булоб представників ні Німців ні Москалів, з якими Французи не хочуть навіть дихати одним воздухом.

Це засідання малоб відбутися після погляду французьких політиків у Празі, що малоб бути заплатою чеському делегатові і міністрові закордонних справ, Бенешови, за його неоцінені заслуги, віддані в часі теперішньої конференції в Генуї. Вцей спосіб Франція хоче „покарати“ Англію за її численні немилі Франції пропозиції, пороблені на теперішній конференції.

Ляцькі гієни вітрять.

Польська преса виявляє від кількох днів дивний неспокій. Не приходить майже ні одної днини, щоб польські „власти безпеченьства“ не приловили якогось „шпіона“.

Між иншим краківський „Час“ з 7 квітня доносить зі Львова, що там арештовано підозрілу людину, яка по актам слідства — в останнім часі брала відомості

сівщині. Одного з провідників сих ватаг, Івана Дилю, пострілену в бою з польською державною поліцією. зловлено й відставлено до Косова“.

Друга вістка такого змісту:

„Біля Рівного на Волині згорів в останніх днях цілий ряд польських кольоній. Доходження тамошньої поліції велить здогадуватися, що сі пожежі повстали наслідком підпалів, а сліди „злочину“ ведуть до Львова, звідки їх могла викликати українська агітація“.

В „Л. К. Цодз.“ з 8 квітня находимо повідомлення, що біля Заболотова появилася „банда“, зложена з бувших українських жовнірів. Ся банда напала на двір в Рожневі й забрала всі коні й вози. Управитель фільварку Еліяш Капрі в дорозі пізнав коні й задержав перший віз. За се зранили його „бандити“ так небезпечно, що його мусіли відвезти до шпиталю. Зі Снятина вислано в погоню за „бандитами“ збройну силу.

Французьке Товариство Ліги Націй за державну незалежність Сх. Галичини.

Екзекутивний комітет французького товариства Ліги Націй на засіданню відбутім дня 20. марта с. р. під проводом ректора парижського університету п. Аппель-а займався питанням Східної Галичини і ухвалив отсі резолюції в яких домагається:

„1. Щоби могучі держави антанті настановили контрольний орган, який контролювавби і регулювавби польську військову окупацію;

2. Щоби по бажанню, висловленім дня 27. вересня Союзом Народів французький уряд в порозумінню з могучими державами антанті як найточніше рішив справу політичного статуту для Східної Галичини;

3. Щоби сей статут зладжений

перситету п. Аппель: між иншим в склад Ради Товариства входять: Бріян, бувший премієр, Барту давний премієр, а тепер міністр юстиції, Думєрґ бувший президент палати послів. Думєрґ бувший премієр, Полев бувший премієр, Александер Рібо бувший премієр і бувший Рене Вівіані.

Картини з парламентарного життя у „культуртрегерів“ Сходу.

На засіданню польського сойму у Варшаві 4. квітня прийшло до кількох скандалів: посол Бриль вдарив у лице посла Путку. Пос. Ковальчук вилаяв Старш. контр. Палати „шпіоном“, а посла Шмігеля „старим лайдаком“, а один людовий посол свого противника — „пруським бараном“. Як повідомляє „Беларускі Звон“ — все те відбувалось в супроводі нечуваного крику, свисту і лайок, яких не можна повторити в друку. Велике вражіння зробив викрик людового депутата Шмігеля до правої половини сойму: „Будемо вас різати як в 46. році, тільки з більшою акуратністю“!

А ще Французи Сходу беруться цивілізувати українську „гайдамацьку дзіч!“

Плятонічні побажання.

„Echo de Paris“ 21. квітня так висловлюється про східно-галицьке питання: „Вже більш як три роки в Галичині страждає понад чотири мільйони Українців. Тюрми переповнені Українцями. Багато з цих нещасних з 12. квітня заявили голодовий штрайк у львівській тюрмі..

Надіємося, що наш уряд добре розуміє галицьку проблему, надіємося що йому відомо, що про дійсний мир в східній Європі не може бути й мови, доки не буде знесена польська окупація не відбудовано повставшої де інше після роз-

даних паперу, і дім ваш. Згодом На се покупець каже: „А чорта ли- сого! Ви хочете від мене два рази більше, як умовилися передтим. Держи собі свій дім, ти старий ша- храю!“ І нова угода розбилася, бо чистий папір варта два рази тіль- ко, що видруковані на ньому поль- ські марки.

Значить, навіть польська держа- ва не заробляє на своїх векслях (паперовий державний гріш зви- чайно нічого іншого, як вексель). Лиш сій вексель походить трохи межі людьми, він зараз спадає на ціні, що навіть не варта сього па- перу, що на ньому виписано зоб- ов'язання польської держави.

Франція має свої вла- сні пляни.

Французький прем'єр Поанкаре замість слухати дальших несподі- ванок з уст Лойда Джорджа, по- становив сам заскочити його несподіванкою. Іменно виходить, що

ходить майже ні одної днини, що польські „власти безпеченства“ не приловили якогось „шпіона“.

Між иншим краківський „Час“ з 7. квітня доносить зі Львова, що там арештовано підозрілу лю- дину, яка по актам слідства — в останнім часі брала діяльну участь у всіх українських заговорах. Під- час ревізії в помешканню арешто- ваного, найдено серед инших „ком- промітуючих“ паперів, точний плян розміщення польського війська у Східній Галичині. Правдивого наз- виска арештованого львівській по- ліції досі не вдалося сконтантува- ти.

Ще інтересніші річі читаємо у львівським „Л. Курер-ови Цодзен- нім“. Ся часопись приносить під- датою 7. квітня такі дві телегра- ми:

„В Карпатах появилися численні ватаги, котрі складаються з бувшої української бригади Кравса (?). Ва- таги нападають на села (?) в Ко-

леним дня 27. вересня Союзом На- родів французський уряд в поро- зумінню з могучими державами антанти як найточніше рішив справу політичного статуту для Східної Галичини;

3. Щоби сей статут, зладжений по волі великої більшости меш- канців визнав незалежність україн- ської держави, яка відрухово укон- ститувалися в листопаді 1918 р. і не була розв'язана хіба насильно“.

Резолюції ті дослівно ідентичні є тими, що їх в грудні м. р. ух- валила французька Ліга Праз. Лю- дини. Вони будуть закомуніковані бюрою згаданого Товариства фран- цузському правительству і Союзо- ви Народів.

Слід відмітити, що французьке Товариство Ліги Націй остає під протекторатом президента респуб- лики Мілерана, що президентом її є Леон Буржуа, президент Сенату головою езекутивного комітету згаданий ректор парижського уні-

розуміє галицьку проблему, надіємо- ся що йому відомо, що про дійсний мир в східній Європі не може бу- ти й мови, доки не буде знесена польська окупація не відбудо- вано повставшої de jure після роз- паду Дунайської Монархії Захід- но-Української Республіки. Наша делегація в Генуї в порозумінню з нашими союзниками постарається, щоб піти на зустріч бажанню біль- шости населення Східної Галичини і остаточно вирішити питання про цю область.

Що французський уряд добре знає східногалицьку справу се- также певно, як і те, що він вже все зробив і далі зробить в інте- ресах польської меншости!

Кілько людей може прокормити земля?

Нераз говорять, що як число людей збільшиться над міру, то

— А ти як гадав? Я б тобі його на- віть не віддав тепер, — то ще дитина, заморилася б. Не першина мені дітей хо- вати, хоч своїх не мав ніколи. Виховав я їх багато спріток козацьких, поки на Січ не виправив. Нераз до мене наві- дуються ті що живі zostались...

— В мене трохи червінців є, то дам на початок...

— Дурний ти, козаче з твоїми чер- в. нцями. У мене є їх більше, ніж ти ду- маєш. За червінці я тобі нічого не зроб- лю, а зроблю все за добре слово. Я це хлопа полюбив. Воно, здається, не в та- та а в маму вдалося, по тім усім судя- чи, що ти мені говорив... Я з нього виховаю славного козака, виховаю в страсі господнім та ще й грамоти навчу.

— Грамоту? То ти діду письменний чоловік? — говорив здивовано Карпо.

А хіба ти гадав, що письменні в по- столах не ходять та й у печерах не живуть? Ей, небоже, було колись зо мною инакше. Я з Києві вчився, в бур- сі бував. Здорово мене били та й добре вчили, поки з бурси не втік...

— Не смію тебе питати про твою іс- торію, бо це не по козацьки, але вона дулю мабути цікава...

— Як ти мені про себе розказав, то слід мені оповісти дещо і з мого життя. Коли цікаві, то послухайте. Ось тільки хотіли закури.

І знову світив ясний місяць на небі. Була повня. Хто такої літньої ночі не бачив, то хоч як опишуй, малюй, а все не так вийде, як воно було справді.

Старий Охрім набив люльку тютюном, закурив і так став розказувати:

— Мій батько був священиком в се- лі Ольшаниці на Волині. Тяжко нам жилося тоді. Не мвнала панщина й мо- го батька, хоч він у рясі ходив. Гірко про се розказувати. Нас було двох си- нів у батька.

Раз якось прийшли до нас на постій кварцяни жовніри. Напилися та дава- ли задиратися. Батькові осмалили бороду, а коли мама за нього ветупилася, тоді один кварцяник так її штовхнув у гру- ди прикладом руніці, що вбив на- смерть. Мій старший братчик Петрусь ветупаючися за батька вчепився зубами в його руку. Тоді кварцяник заіхав його по голові пістолем, що аж мозок ви- скочив... Ну, а я на се дививсь заа- нечи та й плакати боявся. Овісла нічого було мені в дома робити. Батько одвіз мене в Київ до своєї сестри, що жила за одним міщанином на Подолі. Звідсіля мене в школу послали. Батько частень- ко до мене навідувався. Я перейшов у вищу школу, вчився добре. Побув я там чотири роки. В тім помер мій батько.

Я покинув школу й вийшов з бурси, щоб пізнали гуди не вертатись. На базарі

здибав я кунку Запорожців, та й при- став до їх.

Щож вам казати, як воно на Запоро- жжю, коли ви самі добре знаєте. Там дуже поважають науку, та тільки хто освітою величається, того не люблять, чваньком називають. Навчився я воен- ного ремесла. в поході з Запорожцями ходив, у Криму був, аж поки не счини- лася пригода, про яку я вам уже розка- зував. Приїхав на Січ Хмельницький, і козацтво все заворушилось. Пішов і я. Був я в усіх походах, держався Хмель- ницького аж до його смерті. Гадав і далі йти за його думкою, поки в козац- тві був який порядок. А то стали геть- мани мінятися, бувало й по двох або трьох нараз. То той дурний Юрась кот- рому свинопасом бути, а не гетьманом, то Виговський, то Брюховенький, наймит Хмельницького, якому Москва помагала Повстали брат на брата, з одного боку Москва під'юджувала, з другого Польща. Дивлюсь на все це і й плачу над не- долею України: нащо й защо пролило стільки козацької крові? Був я не пос- лідний козак, таки не було в мене та- кої вдачі, щоб самому за діло взятись. Були кращі від мене голови, та нічого не вділяли.

І я плянував на все, покинув козаків, не пристає ні до кого, а пустився нав- манити тригодового місця шукати для со-

бе. Щасливо знайшов а отсю балку, пе- ревіз сюди свою мізерію й живу тут уже тридцять літ. Мені тут добре. Усе маю, чого тільки душа забагне, й усе роблю своїми руками, сам. Ніхто мене не зачі- пає.

Зловили мене раз у лісі п'яни, як за- гайдамаками ганялись. Тоді я до них по латинському заговорив, а вони тільки баньки витріщили. Ти, кажуть, шляхтич, ходи з нами. Тоді я до них: пустіть ме- не люди добрі, хочу жити так, як мені подобається. Ся латина мене спасла, а то булиб повісли. Вони зяють, що я тут живу та не займають мене. А селя- не вважають мене за великого чародія, знахора, характерника, й бояться мене.

Хай буде й так, я їх не чіпаю, з людь- ми не живу, хіба візьму, коли трапиться, яку спругу та в люди введу.

— Чогож тебе знахорем та характер- ником прозвали.

— А от чого: Я зідля знаю та лю- дям помагаю. Вони, часом, як біда при- крутить, захолять таки до мене за пора- дою. До того в мене кіт чорний є, а се- вже, кажуть, непременно чорт. Кота я мушу держати, бо мншва всю мізерію роснеслаб. А чорний кіт кращий від бі- лого, бо в ночі його миш не добача.

— А от чого: Я зідля знаю та лю- дям помагаю. Вони, часом, як біда при- крутить, захолять таки до мене за пора- дою. До того в мене кіт чорний є, а се- вже, кажуть, непременно чорт. Кота я мушу держати, бо мншва всю мізерію роснеслаб. А чорний кіт кращий від бі- лого, бо в ночі його миш не добача.

— А от чого: Я зідля знаю та лю- дям помагаю. Вони, часом, як біда при- крутить, захолять таки до мене за пора- дою. До того в мене кіт чорний є, а се- вже, кажуть, непременно чорт. Кота я мушу держати, бо мншва всю мізерію роснеслаб. А чорний кіт кращий від бі- лого, бо в ночі його миш не добача.

— А от чого: Я зідля знаю та лю- дям помагаю. Вони, часом, як біда при- крутить, захолять таки до мене за пора- дою. До того в мене кіт чорний є, а се- вже, кажуть, непременно чорт. Кота я мушу держати, бо мншва всю мізерію роснеслаб. А чорний кіт кращий від бі- лого, бо в ночі його миш не добача.

— А от чого: Я зідля знаю та лю- дям помагаю. Вони, часом, як біда при- крутить, захолять таки до мене за пора- дою. До того в мене кіт чорний є, а се- вже, кажуть, непременно чорт. Кота я мушу держати, бо мншва всю мізерію роснеслаб. А чорний кіт кращий від бі- лого, бо в ночі його миш не добача.

(Далі буде)

земля не буде в силі прокормити їх. Страх перед сим є безосновний. Поверхня землі складається із 1305 мільйонів квад. кілометрів суші, але тільки 55.9 кільо. надається під управу рілі. Мимо сего, ще дотепер є на землі великі простори, яких ще не діткнувся плуг ані борона, а вони можуть приносити для людей поживу на довгі часи. Такі неуправлені області є головно в Канаді де лежить 1.5 мільйона квадратних кілометрів неуживаного ґрунту. Ся частина землі може прокормити 200.000 осіб. В Аргентині лежить облогом 240 мільйонів акрів дуже урожайної землі на якій оселяються головно Італійці. До Аргентини емігрують що року 46.000 осіб. Так само в Австралії лежить багато не управленої землі, яка моглаби виживити 2 мільйони осіб, але треба ту землю штучно наводнювати із браку дощів. Так само багато лежить ще в Сибірі, Азії, Сирії і Єгипті.

Немила пригода польського міністра.

Часопис «Jornal do Commercio» під датою 25. м. м. подає таку характеристичну новинку:

Польський міністер закордонних справ у Відни, Скірмунт, вертаючи з банкету, який він сам жертвував для представників заграничної преси, мусів переживати одну дуже неприємну хвилю в своєму життю. А іменно, коли вийшов з готелю, сейчас зістав заатакований великим градом вонючих яєць, якими зістав обліплений від стіп до голови, так, що бідний міністер й світа Божого не бачив.

Так „постріляного“ і „наперфумованого“ польського панка оборила поліція...

Справців цього „атаку“ на польського міністра арештовано. Були ними три українські б. службовики, які при слідстві заявили, що зробили це в тій цілі, аби відімстити ся на нім за українську справу, яка так терпить від Польщі, а зосібна також і за це, що їх Поляки свого часу, відправили зі служби.

Ляцькі розбишаки на Підкарп. Русі.

З Підкарпатської Русі подають нам довідома ось такий факт страшного ляцького розбишацтва: Недавно перейшла польська гранична сторожа з села Опірця пов. Сколе до села Студеного на території Підкарп Русі й до пізної ночі забавлялася на станиці місцевої скарбової сторожі. В ночі польські стражники прийшли п'яні до господаря Олекси Батана й веліли йому вести їх на границю аж до Лавочного. Колиж той з огляду на далеку дорогу та їх п'яний стан відмовився того, то ляцькі розбишаки побили його. Крім того, то ляцькі розбишаки побили тяжко 60 літню Анну Продан, її зятя Михайла та її челядь.

Йоффе їде до Москви

Большевицький фінансовий експерт Адольф Йоффе мав виїхати до Москви, щоби там предложити справу умови з аліянтами Центральному Ісполнительному Комітетови. Вирішення сеї справи залежатиме від того, як поставляться до неї большевики в Москві.

Мадярщина дає Зиті заемогу

Жінка пок. Карла Габсбурга, Зита поїхала з дітьми жити до Іспанії, куди її запросив еспанський король Альфонсо XIII.

Зита приїхала до Пардо коло Мадриту, столиці Іспанії, 15. мая де має породити 8-му дитину.

Мадярське правительство обіцяло їй 8 мільйонів мадярських корон (около 10,000 долярів) заемоги, якщо вона прирече здержатись від політичної пропаганди.

Херсонщина вимирає.

Як подає совітське радіо, Херсонщина перемінюється в справжнє кладовище. Сконстатовано масові випадки помішання ума. Наслідком того, що з братських могил забирали трупи, на кладовищах уставлено сторожі.

Пошести у Східній Галичині.

Заразливі недуги вибухли в громадах: Комарно і Рудки — шкарлятина, Березець п. Рудки Білого

заплачене молоко для знайомих, і силою пригнав її до „Уряду боротьби з лихвою і спекуляцією“ при ул. Рutowського 11. Не помогли вияснення і просьби селянки. Урядовці з поліціантом виволікли її по сходах до канцелярії на I. поверсі і там стали „робити порядок“. У першій мірі усунули чужих людей з канцелярії, щоби не було свідків, а відтак начальник сеї канцелярії п. Тадей Щенсновіч вхопив жінку за горло і викрикуючи по польськи: „Ти кабане, ти значиш те, що мій чобіт! Якби я був сам з тобою, я би тебе кабане живого не пустив!“ — і кинув її на лавку. Інші урядовці відобрали від неї молоко, пускаючи жінку з папером, за який вона мала купити їсти своїм дрібним дітям. Жінка знеможена сею операцією, відійшла з нічим. Усі ті урядовці це студенти львівського польського університету і сини визначних польських громадян.

Заборона курсу для неграмотних у Галичині.

Повітова шкільна рада в Долині заборонила відкрити курс для неграмотних в селі Лужки. В селі є дуже мало грамотних. Учителька мимо браку помешкання і важних умов життя, ширить освіту між Бойками. Ся учителька зорганізувала курс для неграмотних на просьбу сільської молоді, але рада шкільна не дала дозволу на відкритте курсу.

Конфіскація української Літургії

Нова часопись „Українська Справа“, яка вийшла на Великдень у Варшаві замість закритої „Укр. Трибуни“, подає слідує:

„Кілька днів тому львівська поліція на підставі розпорядження прокуратурії сконфіскувала весь наклад книжки „Свята Служба Божа св. отця нашого Йоана Золотоустого“ мовою українською. На українську мову з грецької переклав проф. Іван Огієнко. Частина перша, екст. 1922 р.“

Причини цього розпорядження, як додає „Укр. Справа“, — „не відомі й абсолютно незрозумілі“

З Бразилії

Єкец. Митрополит Андрей ґр. Шептицький виїхали дня 3. с. м. до Аргентини, щоби поїтити Українців. Няша Редакція шле найщирші желання щасливої подорожі для достойника нашої церкви.

—«»—

З нагоди обходу незалежності Бразилії, ряд задумує обходити се свято з великим торжеством. З сеї нагоди, як вже писалисьмо, покликують декотрих бувших жовнірів.

—«»—

Спис мешканців в Бразилії вже покінчено. Всіх мешканців в Бразилії начислено 30.635.605 душ. Прудентополіс числить 19.350.

—«»—

Страшний випадок лучився на лінії желізничій між Жагвараївою а Томазіною. Один віз I кл. відірвався від прочих. Розбився на малі кавалки, а при тім і много сидячих потовклось. Забитих знайдено лиш двоє, а одна померла в кількох годинах пізнійше.

—«»—

Товариство корабельне «Mala Real» знизило ціну на переїзд в Бразилії до Європи.

—«»—

В Пернабуко з причини виборів, що вийшли в користь кандидата рядового, панує неспокій.

В Адміністрації «Праці» мождістати КРІВАВА КНИГА т. I і II. Перший том коштує 2\$, а другий 4\$. Хто купує сі книжки тим самим прилучаєсь до визволення Галицької України з ярма ляцького. Сшшіть тому з замовленням.

Оголошення.

ПОЗІР — КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ

Хто з Українців посідає плянтацію кави, або котрий Українець — купець займаєть ся торгівлею кави, хай звольте ласкаво подати ціну і якість кави. Хто хоче добитись маєтку, най сейчас гольситься на

Так „постріляного“ і „наперф- мованого“ польського панка оборони поліція...

Справців цього „атаку“ на польського міністра арештовано. Були там три українські б. службовики, які при слідстві заявили, що зробили це в тій цілі, аби відімститися на нім за українську справу, яка так терпить від Польщі, а зосібна також і за це, що їх Поляки свого часу, відправили зі служби.

Українці в Бразилії!
Складайте жертви на пожичку Нац. Оборони! Звіти шліть до Редакції щоб мати ясний перегляд і рахунок кілько оселя зложила.

Всячина

Петлюра надіслав папі

Пію XI привіт з нагоди вступлення його на св. престол. на що папа відповів подякою. (У. С.)

Большевики проповідниками католицизму!

„Daily Mail“ повідомляє з Генуї, що советська делегація заключила договір з Ватиканом, на основі якого, Єзуїти мають право повороту до Росії. Рівночасно має дістати на це дозвіл орден Францішканів для пропаганди своєї віри. Думають, що це перший крок на повернення православної церкви до римської.

Найпростіший ужиток з американської допомоги.

Як повідомляє кореспондент „Рулля“ коло Самари голодні вбили і зіли представника американської організації допомоги.

Француз про політику Малої Антанти.

На засіданню Союзу Ліги народів, яке відбулось тими днями в Мюнхені, сказав один Француз до німецько-чеського посла: „З переговорів я виніс вражіння, що Поляки, Чехи, Румуни і Югославяне поступили з своїми національними меншостями як свині.“

Як подає совітьське радіо, Херсонщина переминюється в справжнє кладовище. Сконстатовано масові випадки помішання ума. Наслідком того, що з братських могил забирали трупи, на кладовищах уставлено сторожі.

Помести у Східній Галичині.

Заразливі недуги вибухли в громадах: Комарно і Рудки — шкарлатина, Березець п. Рудки, Білогорища п. Львів, Клепарів і Замарстинів — тиф, Білогорища — віспа, Винники — дифтерія. Остерігається перед стичністю з тими селами та перед закупном споживчих артикулів. Молока з тих громад можна вживати лише перевареного.

Тягнуть данину.

До села Острова коло Тарнополя впало дня 6 квітня двох жандармів з езекутором і при помочи двох громадських посіпаків грабили громаду за данину. Забирали збіже, кожухи, здирали з ніг чоботи, вбрання і т. п. В кого була хата зачинена, виважували двері, розбивали скрині і забирали всяке добро. У вдови Мужилихи взяли останне жито, у Сайдака ячмінь, зладжених на насіння.

Заборона викладу в Станиславові.

На неділю дня 9. квітня заповіла Культурно-освітна комісія УСД П. виклад в Станиславові. Викладати мав проф. др. Свеніцький на тему „Еволюція суспільної думки в Галичині“.

Заборона аматорської вистави в Коломиї.

Члени драматичного кружка товариства „Воля“ в Коломиї бажали відограти в Городенці відому штуку Карпенка „Мартин Боруля“. Хоч, всі формальности були як слід полагоджені, староста в Городенці не дав дозволу, мотивуючи се тим, що товариство „Воля“ не має права поза своїм осідком розвивати своєї діяльності!

Польське розбишацьке уржеювання у Львові.

Дня 8. цвітня с. р. поліціант зловив без найменшої підстави при ул. Краківській у Львові селянку Каську Галянт із Сорік, що несла замовлене, а вчаси вже наперед

ліція на підставі розпорядження прокураторії сконфіскувала весь наклад книжки „Свята Служба Божа св. отця нашого Йоана Золотоустого“ мовою українською. На українську мову з грецької переклав проф. Іван Огієнко. Частина перша, екст. 1922 р.“

Причини цього розпорядження, як додає „Укр. Справа“, — „невідомі й абсолютно незрозумілі“.

Що вже тут розуміти! Досить того, що книжка українська — от і вся причина.

Що в Галичині вже не діється?

З Гусятинщини пишуть: Щоденно на приказ староства конфіскується на почті в Копичинцях усі українські часописі адресовані на руки приватних осіб, а в бюрі продажі часописий Тава поліція, збирає цілий транспорт українських часописий. Розходиться тут о конфіскації вже цензурованих часописий, а не о конфіскації часописий, що не перейшли цензуру. В бюрі часописий поліція заздальгидь, заповідає конфіскації, хоч про зміст часописий не може мати відомости. Про подібні практики строств і поліція доносять теж з усіх місточок Тернопільщини.

Найновіші вісти

Англія стараєсь, щоб в будучій конференції взяла участь Півн. Америка. Франція стараєсь сему перешкодити.

Англійський габінет міністеріальний відбув наради з Льюїд Джорджем. Льюїд Джордж здав звіт з нарад в Генуї.

Відносини в Ірландії етають що раз гіршими. Католиків починають переслідувати.

Італія і Росія заключила союз гандлевий.

Дня 25. м. м. отворив св. о. Пій XI. всесвітний конгрес евхаристийний. В сім конгресі бере участь 30 кардиналів і около 500 єпископів, та много путників.

Франція живе в страху, щоб Німці і Росія не напала.

леннем.

Оголошеня.

ПОЗІР — КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ

Хто з Українців посідає плянтацію кави, або котрий Українець — купець займається торгівлею кави, хай зволить ласкаво подати ціну і якість кави. Хто хоче добитись маєтку, най сейчас голоситься на адресу: **Mr. Wasyl Kuziv, 1101 Chicago, Av. Str. Ill. U. S. A.**

ДОБРА НАГОДА лучша як готові гроші! Такв нагоду Ви скористаете, коли купите **ДОБРИЙ ШАКЕР**, котрий продається по низкій ціні на кол. Ірасемі, при головній дорозі, недалеко церкви і школи. Шакер урожайний (половина ліса а половина капери), а також находитсь вода дуже пригожа під млин. Хтоб хотів купити, най голоситься під адресою: **Felippe Kohren, Antonio Olyntho, Parana.**

КУНЯ БІТТЕНКУРТ

Подає до відома усім інтересованим Українцям з Прудентополя і околиці, що за низькою оплатою виробляє всякі папери потрібні до слюбу цивільного, аролямента, інвентарі та підіймається до оборони в справах судових.

По всякі дотичні інформації приходіть до канцелярії **Колеторії Естадоальної.**

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim
Italy — C. № 21 — Parana

Панове купці! Коли хочете набути доброї і смачної кави, чисті гроші, зайдіть до нас, а не пожалуйте. Якщо любите добру каву, протє і радо буду в купувати її у вас.

МЛИН

SANTA HELENA

—:— Агса Бранка —:—

(При дорозі П. Гросса — Гварануава)

Посідає і меле спеціальними каменями пшеницю, жито й кукурузу.

Властитель: **Фридрих Ногейра**

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мущин і жевщиц так вист- рашно

8—11 г. Мешкає при улиці **Dr. Vicente Machado.**

58)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

П'ять священників вбито, сотки увязнено або заслано, церкви і монастирі вирабовано, майже всі парохії остали без душпастирів» і т. д. . .

V. Нищення української національної культури й економічного життя.

В супереч 92 мирового договору з Австрією, не лише політичну працю Українці в підчас українського володіння у Східній Галичині перед польською окупацією уважають польські влади за злочин проти польської держави і цих людей, які нею займалися, віддається під воєнний суд, але на цілій загарбаній області Східної Галичини, замешкалій 75 % Українцями, нищать поляки вляново всіма можливими способами не лише людей — автохтонів, але й придбану тяжкими зусиллями української інтелігенції — українську культуру. Здобутки десятків літ, виборені тяжкою працею і невсищеними заходами українського народу, падають жертвою нахабності, нетолеранції і шовіністичного настрою усіх кругів польського населення, підпраного польськими військовими і цивільними властями. Ось докази:

Видавництва всіх українських часописів (як у Львові так і на провінції), польські влади зборонили.

Всі дотеперішні спроби і прохання дозвіз на повнове видавання головних дневників «Діла» і «Свободи», остали без успіху. У Львові і Перемишлі, як і в цілм краю не виходить довгий час ні один дневник, не було дозволу друкувати ні одной книжки в українській мові: навіть українські календарі цензура конфіскує тому, бо в них в літературній і науковій частині поміщено невинні статті з української історії (наприм. в Станіславові). Всі українські редакції на довгий час опечатано. Одинокий український соціально-демократичний орган «Вперед» дозволено спершу видавати лише під умовою, що побіч текету надрукованого кирилицею має

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП Костя Одрецького В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілм муніципійо Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; апарати домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перетені, ланцюжки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyi.

Antonio Rebouças — Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіл, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у иних торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба повнати сей великий клич: «СВІЙ ДО СВОГО!»

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах військових, а раді би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: «Свій до свого з всіма потребами!»

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких инших оглядин крови в слабостях внутренних.

Порада устно і писовно. — Мож розмовитись по українськи.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерії, від найчистіших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи солом'яні витки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до фірб, свьічки стеаринові, а подостатком мукк найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, р'жк, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасолі, кава падена і зернятам

СКЛЕП НИКИТИ ДОНЯКА в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еше в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслуку, як також зможе набути у склені усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і инші продукты хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІО

купує насіне лену і конопель. як також прядиво льняне і конопельне. Одно кильо насіня є лену платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кильо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

Теодора Шнира

посідає на складі все, що входить в т.з. Seccos e Molhados а іменно: різнородної якости полотна, фазенти і армарінфос, хустки, коци, капелюхи, касеміри, готові убраня, начиня кухоні, рільничі знаряди, всіякі обува так для мушчин як для женщин, ріжні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіл, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таной, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто пам'ятайте на клич: «Свій до свого!» Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і зле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHENZER

col. Antonio Olynto

Estação de Canivete

ні один дзень, не було дозволено друкувати ні одної книжки в українській мові: навіть українські календарі цензура конфіскує тому, бо в них в літературній і науковій частині поміщено невинні статті з української історії (наприм. в Станіславові). Всі українські редакції на довгий час опечатано. Одинокий український соціально-демократичний орган «Вперед» дозволено спершу видавати лише під умовою, що побіч тексту надрукованого кирилицею, мусів знаходитися той самий текст друкований латинкою. Та видавництво і цього дзеньника після безнастанних секатур і конфіскації перепинено дня 19. марта 1919, а всіх членів редакції приарештовано. Вони сидли без слідства в арешті до дня 10. мая 1919. Щойно дня 3. вересня 1919 дозволено наново видавати «Вперед» й ще два часописи. Провінціоанальну пресу зовсім спинено секатурою і конфіскаціями. Так наприм. в Станіславові видавництво тижневника «Воля», після кількох чисел, немилосерно почерканих рукою двадцятьлітнього польського військового цензора, треба було цілком застановити. А в Перемишлі «Український Голос» хіба на те лише прийшлося видавати, щоб видавництво матеріально знищити безнастанними конфіскаціями. Про безчисленні труднощі, які польське правительство тому видавництву робить свідчить це, що на перших 10 чисел цього часопису аж 6 чисел сконфісковано (одно число навіть два рази).

(Далі буде)

Позір України оселі Прудентонільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду го вступити, то порадьтеся п. В. Лопатюка, Васкі записи, розписи, рекіременты, щоб они були добрі, усять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік. Тому ідіть, предложіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

НАЙЛУЧШЕ ПИВО

ВИРОБЛЯЄ

Cervejaria

„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що купуєсь також ячмінь.

Curitiba — Paraná c. p. 180

на, до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфума, перфумоване мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паства «фаворита», шурувірки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завсїгда: хміль, олій до ф. рб. свїчки стеаринові, а подостатком мукк найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, рїж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індії.

Скуповую на більшу скалю герву і инші продукта кольонїїні.

Wasilio Waitovycz

Prudentopolis Paraná

BEVAM AS CERVEJAS

da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL

246.

TELEPHONE

454.

Atlantica

Luzitana

Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Іт'вассу — Куритиба)???

ПИВА

ІСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Жженжі-бре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насїне ячменю за контрактом і продаємо вибране насїне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополі в домі п. М. Козловського.

гу, да також і більше.

Купую герву-мате і инші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольнії Іраті.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завсїгда заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начинє кухонне і прочі знарядя рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і инші продукта кольонїїальні.

Випродаж гуртовна і деталїчна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCSZ

Iraty — Адреса телеграфїчна „Kozak“ — Paraná

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішної форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она існує від двох місяців спїшіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начинє, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

CASA „DNISTER“

de João Kutchma

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná.